

5. החטיבה להתיישבות

פעילותה של החטיבה מבוססת על הסכם המסגרת בין הממשלה להסתדרות הציונית העולמית משנת 2000. הסכם זה היווה את מסגרת פעילות החטיבה להתיישבות והגדיר את תחומי הפעולה והכללים של החטיבה ואת היחסים בינה ובין הממשלה. במסגרת החלטת ממשלה מס' 2069 מיום 22 ביולי 2007, הוחלט כי תוקם וועדת שרים להתיישבות שתתווה את המדיניות וכי השר הממונה על החטיבה להתיישבות יהיה שר החקלאות ופיתוח הכפר והוא זה שיאשר את תוכנית העבודה שלה, יפקח על פעולותיה ויפעל מול שר האוצר לקביעת תקציבה. החטיבה להתיישבות מתוקצבת בתחום פעולה נפרד בתקציב משרד החקלאות, ולמעשה כל תקציבה - מקורו בתקציב המדינה.

המבנה הארגוני של החטיבה להתיישבות מבוסס על הפריסה הגיאוגרפית של האזורים שבתחום טיפולה. מרחב הצפון כולל את הגליל ואת הגולן, מרחב המרכז כולל את בקעת הירדן, מגילות, מטה בנימין, שומרון וגוש עציון ומרחב הדרום מכיל את דרום הר חברון ואת הנגב. החטיבה מטפלת ב-533 ישובים, ומספר בתי האב הנמצאים בישובים שבטיפול החטיבה מוערך בכ-55,000.

לוח מספר 2:

התפלגות הישובים שבטיפול החטיבה להתיישבות

אזור גיאוגרפי	סה"כ ישובים	מושבי עובדים ומושבים שיתופיים	קיבוצים	ישובים קהילתיים	האחזויות מאחזים/בודדים
גולן	33	18	10	4	1
גליל	306	106	127	33	40
מרכז	117	23	9	85	0
דרום	17	3	0	12	2
נגב	60	10	2	18	30
סה"כ	533	160	148	152	73

תיאור כללי של פעולות החטיבה

בין פעולותיה של החטיבה להתיישבות ניתן למנות;

1. סיוע בהקמת ישובים ובפיתוחם: תכנון, ביצוע תשתיות ל"מחנה זמני", ציוד ראשוני לישוב, הכשרת קרקע באמצעות ובשיתוף הקק"ל.
2. סיוע בפיתוח אזורי ותוכניות מתאר.
3. שמירת קרקעות ומרכיבי בטחון.
4. הקמת היאחזויות נח"ל וטיפול בהן (בכל הארץ).